

HINI NGA ISYU

- ★ KAMPO HAN MGA
REBISYUNISTA NGA TRAYDOR
NAG-IINARAGWAY
- ★ DEBALWASYON HAN PISO
- ★ 34TH IBPA ABUSADOR

EDITORIAL

REBOLUSYON AGRARYO

Diri bisan san-o matatagan hin kasulbaran han US-Ramos nga rehimen an problema ha tuna han masa nga parag-uma. An ginhihinambog han gubyrno nga programa ha reporma ha tuna o CARP in dako nga buwa. Ha kamatuuran, an sobra usa na ka dekada nga implementasyon hini tikang pa ha panahon ni Aquino puno la hin pagbiay-biay ngan panguwat ha mga parag-uma.

Ha bug-os nga nasud, sobra 70% han mga parag-uma an padayon nga waray kalugaringon nga tuna nga gin-uuma. Sobra 80% han agrikultural nga katunaan kontrolado han 20% la han populasyon. Maabot la hin 5.5% han pinakadagko nga agaron maytuna an may kontrol ha 44% han kabug-osan nga tuna nga poyde umhon.

An US-Ramos nga rehimen ungod la nga para ha interes han dagko nga komprador burgesya, klase nga agaron maytuna, ngan para ha langyaw nga mga kapitalista. An Comprehensive Agrarian Reform Law (CARL) han gubyrno mismo an klaro nga nagpapamatuod hini.

An CARL gin-amyendahan para maseguro nga diri mabantad an interes han mga naghahadi nga klase. Aada pananglitan an Investors Lease Act nga nagtutugot han mga langyaw nga korporasyon nga direkta nga mag-okupar hin tuna ha sakob han 50-75 anyos, an Sugar Restitution Law nga nagba-

padayon ha luyo nga paypay

balik han katunaan nga dati anay tinamnan hin katubhan ngada ha mga agaron maytuna imbes nga ipanhatag ha mga parag-uma ngan trabahador ha uma. Aada liwat an Supreme Court Ruling nga nagtutugot nga diri sakupon han CARP an mga pankomersyo nga uma, samtang an Land Code of the Philippines dugang nga naghahatag hin poder ha presidente nga magklasipikar ngan otro nga magklasipikar hin mga pambubliko nga katunaan. Kun aton mahinunumduman, maabot 20 balaud an ginproponer ha kongreso nga nagtutumuyo nga diri ipasakop han CARP an mga katunaan nga mayda panturismo nga proyekto, mga katunaan nga panag-iyha han simbahan ngan mga pangisdaan; pagpara han mga restriksyon ha korporasyon nga naglilimitar han kahaluagon han tuna nga pagtatamnan hin saging.

Ginbabawi han gubyrno an mga tuna nga nahingadto na ha parag-uma. Samwak yana an kumpiskasyon ngan pagkanselar han mga emancipation patents, certificate of land transfer, ngan certificate of land ownership award nga naipanhatag pinaagi han PD 27 ngan CARP. Tikang ha 1980 ngada ha 1993, ginbawian na an maabot 22,991 benepisyaryo nga parag-uma han 32,041 ektarya nga umhanan. . Waray hunong an pagkumberter hin mga umhanan ngadto ha industriyal, komersyal ngan residensyal nga paggamit agud makalikay ha reporma ha tuna. Maabot na hin 118,000 ektarya nga katunaan nga may irigasyon an nakomberter na ngan nagtitikadako pa an ihap hini.

Dinhi ha aton rehiyon klaro kaupay nga waray larang an gubyrno ni Ramos nga magpatuman hin tinuod nga reporma ha tuna. Imbes nga himuon ini, mas gindun-an lugod an pagdedeklarar niya hin mga resetolment nga proyekto, pag-aprobar hin mga proyekto nga panturismo ngan agribisnis, nga ha esensya, naglulupot han katunaan han mga parag-uma, nagdidislokar han ira pag-ukoy ngan naghihibang han ira pagpakabuhi.

Gin-implementar liwat dinhi ha aton rehiyon an Mining Act han reaksyunaryo nga gubyrno nga nagtutugot han mga kompanya han minahan nga mga langyaw nga magplete hin gatus-gatos ka ektarya nga katunaan para pagminahan ha sakob han 75 ka tuig. Mayda na 300,000 ektarya nga ginpletehan han TVI Resources (taga Canada nga korporasyon) ha sakop han Este ngan Weste han Samar. Ini nga mga pitad klaro nga nagpapakita nga waray mahitatabo nga seryuso nga reporma ha tuna ha aton rehiyon.

Rebolusyon agraryo la an tinuod nga kasulbaran han problema ha tuna. Ini an rebolusyonaryo nga pakig-away han mga parag-uma para ibagsak an poder han klase nga agaron maytuna ha kabaryuhan ngan kadungan hini ginruruba an monopolyo han tuna. Pinaagi han rebolusyon agraryo, mabubungkag an pundasyon han pyudal ngan baga-pyudal nga paniniyupi ha kabaryuhan ngan mapapauswag an kamutangan han klase nga parag-uma ngan trabahador ha uma. Kun hul-os na nga magdaug an nasudnon demokratiko nga rebolusyon, an mga kadaugan han agraryo nga rebolusyon masingadto ha sosyalista nga transpormasyon han agrikultura nga hul-os nga magtatal-was han masa nga parag-uma ngan trabahador ha uma tikang ha kapobrehan, ngan atrasado nga kamutangan. ★

surat HAN mambarasa

Mga kasama ha Larab,

Nagpapasalamat ako hin dako nga nakaabot na ngadi ha amon an Larab. Duha na nga isyu an dinangat na ha amon, an isyu han Marso-Abril ngan Mayo - Hunyo 1997. Yana amon na ini dinhi ginpapasa-pasa para makabasa man an iba. Hinaut unta nga magpapasigi na an pag-abot hini ngadi ha amon. Sige, tubtob na la dinhi ngan mabuhay kamo ngatanan.

Tag-surat,
kas. Victor, Leyte

Kas Victor,

Usa nga rebolusyonaryo nga pagbati an ginpapaabot han Larab istap ha imo ug ha iyo grupo dida. Salamat man kay naabot na ngada an sirkulasyon han Larab. Talanguhaon namon nga magin regular an pag-abot han Larab ngada ha iyo. Salamat ha imo surat.

Tagsurat,
Larab istap

Hulyo - Agosto 1997

LARAB 3

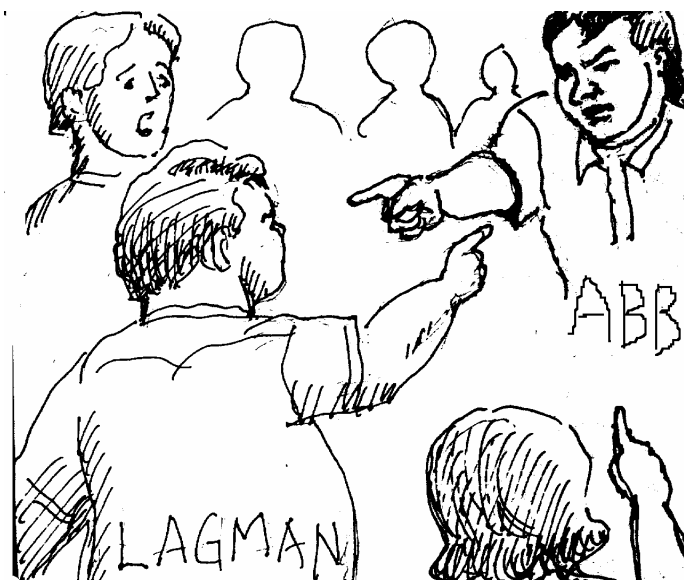
MGA PANHITABO ngan huyob

KAMPO HAN MGA REBISYUNISTA NGA TRAYDOR NAG-IINARAGWAY

An Alex Boncayao Brigade o ABB nagsalikway na kan Popoy Lagman ngan ginpaiwas na hiya komo sekretaryo han Manila-Rizal Party Committee (MRPC) tungod han opurtunismo ha pinansya ngan diri maupay nga pamumuno. Ini an pahayag ni Nilo de la Cruz alyas Sergio Romero an gin-aaligar nga pinuno han ABB.

Pero siring naman ni Popoy Lagman nga diri hiya kundi hi Romero an gintangtang ha MRPC tungod han sala han pinansyal nga opurtunismo. Ginturisok niya hi Romero nga usa nga peke nga lider ngan nagmimisrepresentar han MRPC ngan Revolutionary Workers Party o RWP.

Samtang an dati naman nga nakada ha UFC nga nagpaksyon in nagkabuhagbuhag

liwat. An usa nga grupo nagtukod hin bulag nga partido nga ginngaranan nga Partido Proletaryo Demokratiko samtang an usa naman gintawag nga Integrity. An kan Tabara grupo nasisirong ha Rebolusyonaryo nga Partido han Manggagawa ngan an ira kuno

armado nga pwersa amo an Revolutionary Proletarian Army o RPA.

Mahihinumduman nga ini hira Popoy Lagman, Nilo dela Cruz, ngan Arturo Tabara dati anay nga mga kaapi han rebolusyonaryo nga kagiusan pero gintanggal ha Partido tungod han ira opurtunista nga linya ngan paksyunal ngan anti-Partido nga mga aktibidades.★

100 UNYON MAGRARALI

Maabot hin 100 Unyon han mga trabahador ha industriya ha asukar ha bug-os nga Pilipinas an nakatalaan nga maglansar hin rali yana nga semana. An rali magboboksas han maraut nga kamutangan ha pagtrabaho, kahamubo han suhol, ngan kawaray kaseguruhan ha trabaho. Pagkokondenaron han rali an pagpasibaya han gubyerno ni Ramos nga mapanalipdan an interes han mga trabahador ngan an baratunon han gubyerno ha pagbagsak han industriya han asukar dara han pagtugot hini han mga matiyupion nga kundisyunes ngan kasarabutan ha GATT-WTO.

Mahihinumduman nga tikang la bumagsak an industriya ha asukar, maabot na hin diyes mil nga trabahador an nawarayan trabaho ha bug-os nga nasud. An maglalansar hin rali pangungunahan han mga trabahador ha industriya ha asukar ha Bacolod, Cebu, Cagayan ngan Davao.★

DEBALWASYON HAN PISO

Nagkaada hin tigda nga paghabubo an balor han piso kumpara ha dolyar tikang hadton Hulyo 13. Antes hini nga debalwasyon an US\$ 1.00 nabalor hin P 26.40. Ha yana naabot na hin P29.45 an

balyuay han piso ha dolyar. Gintatantiya nga ha masunod pa nga mga bulan padayon pa nga maluros an balor han piso.

Ha ekonomiya sugad han Pilipinas nga nakasarig hin dako ha pag-iimport hin mga human nga produkto ngan hilaw nga materyales sugad han lana, gasolina ngan elektroniks, an paghitaas han dolyar nangangahulugan hin paghitaas han ngatanan nga mga papliton. Ha halipot nga pulong, an paghabubo han balor han piso kontra ha

dolyar nangangahulugan han tikagrabe nga pagluros han ekonomiya han nasud.

Ha kasumpay nga notisya, makusog nga ginsusnan hi Heneral Ramos han usa nga nasudnon nga ekonomista nga hi Alejandro Lichauco, “Amo na ini an resulta han globalisasyon nga palisiya han rehimen nga Ramos nga kinahanglan mabag-o para masalbar an ekonomiya han nasud. Resulta liwat ini han liberalisasyon, pribatisasyon
(alayon ha luyo nga pahina)

LARAB 4
1997

ngan regulasyon nga palisiya han gubyerno. Kun diri ini maisasalikway, maatubang an nasud hin tikagrabe nga problema ha kapobrehan, kawaray trabaho, implasyon ngan an de-Pilipinasyon han ekonomiya”.

Klaro ini nga nagpapahimuwa han ginpipinasamwak nga kauswagan pan ekonomiya han gubyerno ni Ramos. ★-

**PAGSIROT KAN LARRAZABAL, GIN-
AKO HAN NPA**

Ginsirutan hin kamatayon han husgado ha katawhan hin Carlos Larrazabal, anak ni Sabin Larrazabal nga bugto ni Don Potenciano Larrazabal, pamilya han mga dagko nga asyendero ha Norte-Weste Leyte.

Basar ha datos han kaso kontra kan Larrazabal nga iginpadangat ha LARAB han NPA yunit. May-ada ini 7 nga kaso hin panmatay hin waray sala, pira nga kaso hin panmusil ha mga trabahador ngan pangaastigo, ngan damo nga kaso hin diri pagbayad ha mga trabahador.

An iya mga pinamatay ha iba iba-iba

Hulyo - Agosto

nananarhog dayon ini pinaagi han pangastigo

ngan paggamit han iya pusil. May pira liwat nga kaso nga ginpupusil hini an mga hayop han mga trabahador ngan parag-uma ha kahagrani nira nga lugar.

Duro an kalipay han masa han masirutan hi Carlos Larrazabal, labina adton mga pamilya han nabiktima. Sering pa han usa, “Angay nga magserbi liwat ini nga warning ha iba pa nga mga lanong ngan

ISULONG AN NASUDNON DEMOKRATIKO NGA REBOLUSYON!!

nga sirkumstansya ngan lugar amo hira George Malinao, Baloy, Pacio, Tora, nga puros niya nga mga trabahador, ngan may 2 pa nga kabtaan nga pinanmatay.

Dugang pa han datos, ura-ura ka abusado ngan madarahog ini nga Larrazabal. guti la nga pagsasayop han mga trabahador,

madarahog nga agaron dini ha amon lugar. Angay nira timan-an nga diri pirmi kaya raugdaugon an mga kabras.”★

**PAGTAMAK HA KATUNGOD PAN-
TAWO HAN US-RAMOS REHIMEN**

Padayon an pagtamak ha katungod pantawo han US-Ramos nga rehimen ha bug-os nga nasud. Basar ha mga datus nga nakalap han Larab, tikang la ha bulan han Hulyo 1992 ngada Hunyo 1997 maabot na hin 1,528 nga kaso hin pagtamak han katungod pantawo nga nakumiter han militari ngan mga opisyal ha gubyerno mismo. Diri pa hini upod an mga kaso han militarisasyon ha kabaryuhan.

Ha kaso naman han militarisasyon ha kabaryuhan, tikang manta han nasabi nga mga panahon, maabot na hin 218 an mga pinanmatay, 144 an biktima han panmasaker, 100 an mga kaso hin pwersado nga pagpaibakwet hin mga sibilyan, 18 an kaso han hamleting, 8 an kaso han food blockade, 3 nga kaso hin economic blockade, 15 nga kaso hin nagkakawawara nga mga tawo ngan 808 nga kaso hin pangaresto.

Ini nga mga panhitabo nagpapakita la han pasista nga kinaiya han US-Ramos nga rehimen. An pagtikadamo han mga kaso hin pagbayolar han katungod pantawo marka han nadudunot na nga sistema.★

HA KAMATUORAN

LISANG NA LIWAT AN MILITAR

Nagsisinudoysudoy yana an mga opisyal han militar para makigdayalog ha mga opisyaless han gubyrno agud makigtambuligay ha pagsurapo han natikang na liwat nga pagkusog han rebolusyonaryo nga kagiusan. Hini pa la nga naglabay nga semana, nakigdayalog hi Col. Makalintal han 34th IBPA ha mga meyor ha Western Samar ngan gin-aro niya an tambulig han mga opisyaless ha pag-atubang han otro nga nagkukusog nga problema han “insurhensiya” ha probinsya. Segun ha bag-o nga asesment han militar, mayda na liwat pagkusog han insurhensiya ha bug-os nga nasud ngan sugad man dinhi ha aton rehiyon han Eastern Visayas.

Ha nasabi nga dayalog, gin-undong an mga solusyon sugad han otro na liwat nga pagpapakusog han CAFGU, hugot nga sumpayay ngan pagtambuligay han militar ngan mga opisyaless han gubyrno, ngan pagpapauswag han mga proyekto han gubyrno .

Naboksas na liwat ha katawhan an pagkabuwaon han militar. Han hani, sige an ira propaganda nga waray na an NPA. Yana nalilisang na liwat hira kay mayda pa ngay-an ngan nagtitikakusog na liwat! Malipong na an ulo han tawo ha mga buwa han militar sanglit waray na masa nga natuod ha ira mga propaganda. Pero ini nga pagkusog na liwat han kagiusan piho nga gagamiton na liwat nga rason han militar para ha dugang nga pagraro hin dako nga badyet. Ngan kun may dako hira nga badyet, piho nga dagko liwat an kurakot! ★

PANAN-AW

ABUSO HAN 34TH IBPA
MAKARIMADIMA

An rekord han 34th IBPA ha ilarum han pagdudumara ni Col. Makalintal masyado na hin makarimadima. Hini la nga naglabay nga mga bulan otro na liwat nga naringgal an pag-ukoy nga pagpakabuhi han masa nga mga parag-uma ha kabaryuhan han Western Samar tungod han ira madarahug nga mga operasyon.

Yana pa la nga bulan han Hulyo, mayda na liwat hira ginronda nga balay han parag-uma, nagdakop hin masa nga waray sala ngan tubtob yana nawawara pa.

Kun aton mahihinumduman, hadton naglabay nga Abril 10, 1997 , suntok, banyak ngan bat istrok han sundalo an nahiaguman ni Nicanor Acebar usa nga baranggay kagawad han baryo Mahayag, Matuguinao, W. Samar. An sundalo nga nagkastingo in kaapi han 34th IB PA ilarum han pagdudumara ni Lt Belona nga nakabase ha Gandara. Nagkapiangan an nasabi nga kagawad tungod han grabe nga kastingo dara la han pagdudahi nga may sumpay ha NPA.

Ha sinunod nga adlaw, pirit nga ginbariga hini manta nga yunit hi Entoy Rapesa, usa nga parag-uma nga taga baryo Diit, Matuguinao, W. Samar. Ginkastingo liwat hiya han mga sundalo tungod kay waray hiya uupod ha ira. Nagdependa an asawa ni Entoy pero ginsangalan hin buka han pusil an iya baba ni Lt. Belona agud mapamingaw. Nagpatakas liwat hin pagpinangawat hin manok ini nga nasabi nga yunit militar.

Hadton Mayo 1, 1997, waray liwat kaluoy nga ginpusil tubtob mamatay hi Ramon Manozo, usa liwat nga kagawad han baryo Can-aponte, San Jose de Buan. An kriminal amo an mga kaapi han 34th IB PA nga nakadetats hini man ta nga bungto, ha pagdudumara ni Lt. Herdan.

Klaro nga waray sala an biktima kundi ginkursunadahan la han mga hubog nga sundalo.

Bisan an kanan 34th IBPA program ha Army Literacy Patrol System (ALPS) puno hin panguwat ngan pangabuso. Naghahatag kuno hira hin serbisyo ha mga tawo pinaagi han paghahatag hin libre nga pagtutdo. Balitaw ha kamatuuran, ginsusuktan nira an kada na-enrol hin singkwenta pesos. Labot la, ginagamit nira ini nga programa agud mangispiya ha aktibidades han masa ngan magpasarang hin maitum nga propaganda kontra ha rebolusyonaryo nga kagiusan.

Pero nagtitikang na an pag-ato han masa nga mga parag-uma kontra han pangangabuso han 34th IBPA. Hadton naglabay nga Pebrero 15, nagkaurusa an molupyo han mga barangay Hibacaan, Hilomot, Hidoroma ngan Babaclayon nga sakop han San Jose de Buan pagprotesta ha porma han petisyon-delegasyon kontra ha pasista nga pangangabuso. Gintitipahan nira an pagkakampo han mga militar ha ira mga lugar ngan ginboksas nira an mga pangabuso pinaagi ha pagpapasamwak ha mga estasyon han radyo ha Calbayog, Catbalogan ngan Tacloban.

An ligal nga pakig-away han masa kontra han pangangabuso han militar kinahanglan maisugon ngan pursigido nga ilansar. Pero usa la ini nga porma ngan diri maunhan kun diri ikakaw-it ngan paseserbihon ha armado nga pakig-away.Aada pirmi an armado nga pakig-away nga amo an pinakaepektibo, lohikal ngan makatadungan nga opsyon han mga niraugdaug. Ha kamatuuran, an masa nga mga parag-uma padayon nga nag-oorganisa ngan nagkokonsolida ha ira kalugaringon agud mas epektibo pa nga maisulong an ira mga pakig-away kontra ha pangangabuso militar. Pero ini nga paningkamot iginsusubay nira ha balayan han nasudnon demokratiko nga linya. An kadaugan la han nasudnon demokratiko nga rebolusyon an ultimo nga solusyon ngan magtatapos han

PITYUR

Rebolusyonaryo nga Panan-aw ha Buruhaton Panlawas

(Pagsaysay han usa nga kaapi han Medikal Misyon)

Madinaugon an iginlansar nga medikal misyon ha usa nga prente han Samar hadton Pebrero. Nakahigayon ako nga magin kaparte hini ngan karuyag ko magpasaro hin pira nga mga punto, kabahin han amon nagin ekspersyansya ngan ha partikular ha pagpapasamwak han importansya han tama nga linya han buruhaton panlawas.

An nagin katuyuanan han misyon amo an masunod: paghahatag serbisyo panlawas ha mga rebolusyonaryo nga pwersa ngan masa, makapagpahara hin mga personahe para ha buruhaton panlawas, ngan integrasyon ha buruhaton ha kabaryuhan para ha mga kasama han misyon nga tikang ha syudad. Pankabug-osan nga balayan hini nga mga katuyuanan an pagtutul-id ngan pakigbisog ha burges nga mga konsepto ha buruhaton panlawas -- mga sayop nga konsepto nga daradara han mga pagsimang nga umatok ha mga kasama ngan ha bug-os nga rebolusyonaryo nga kagiusan.

Lakbitan naton kadali an pira nga punto mahitungod ha presente nga burges nga sistema ha serbisyo medikal pinaagi hin pira nga pakiana: Kay ano nga diri naabot han mga kabras an presyo han medisina? Kay ano nga waray naihahatag nga libre nga serbisyo panlawas ha kabaryuhan? Kay ano nga damo an diri natatambalan ngan namamatay nala ha mga ospital? Kay ano nga magkakaiba an pagtrato han mga kabras ngan riko ha mga ospital? Damo pa nga sugad hini nga pakiana ngan damo nga mga partikular nga hinungdan an poyde igrason. Pero ha kabug-osan, mauugat naton ini ha kadunotan han sistema, ha pagigin komersyalisado ngan nagseserbi la ha makaklase nga interes han mga naghahadi han sistema ha serbisyo medikal ngan buruhaton panlawas.

An komersyalisasyon ha oryentasyon ha serbisyo medikal han bagakolonyal ngan bagapyudal nga Pilipinas makikit-an dayon ha oryentasyon nga puros panresita hin mga

bulong nga himo han mga langyaw nga kompanya, ha serbisyo medikal han gubyrno ngan mga ospital nga puro kanan-Weste nga

mga nasud an oryentasyon, ngan ha damo pa nga porma. *(Padayon ha sunod nga paypay)*

Ngan an sugad nga panhunahuna ngan oryentasyon namamahutpahot pa ha mga rebolsuyonaryo nga pwersa. Pira ka adlaw ha proseso han misyon, linutaw an problema ha ranggo han pira nga pasyente ha pag-iinsister nga matagan dayon hin medisina pagkatapos han tsek-up, o an panhunahuna nga katapos han tsek-up may madadara dayon nga medisina. Lutaw an pagtuo ngan pagin dependente han westehanon ngan burges nga konsepto.

Ha sugad nga problema, nagkaurosa an misyon nga pakusgon an pukaw nga pag-eksplikar ngan pag-edukar ha mga kasama ngan masa mahitungod ha tama ngan rebolusyonaryo nga pagtan-aw ha buruhaton panlawas. Samtang nagtse-tsek-up ngan nagtatambal dungan nga ginhihimo an edukasyon ngan mga paglilinaw han tama nga oryentasyon. An mga mayor nga punto nga ginhahatagan hin duon amo an: *a) importansya han tsek-up ngan an diri pangahulugan nga magtutumar dayon hin medisina; b) importansya han paggamit han akupangtura kun diin ginlinaw nga ngatanan nga westehanon nga medisina may katugbang ha akupangtura; k) paggamit ngan pagpa-uswag han dinhianon nga bulong (herbal) kun diin damo an aton rekurso; d) pagtutulitol han kasaysayan, hinungdan ngan an angay himuon kontra ha sakit; ngan e) buruhaton panlawas komo kaparte han kagiusan panmasa.*

Komo pamaagi han padayon nga pag-edukar ngan paglilinaw ginpauswag an sistema han integrasyon ngan pagpapasaruay. Salit ha proseso han misyon giutan han mga doktor ngan mga pasyente nagin marayhak an balyuay ngan integrasyon. Nakada an tsek-up, pagtambal, edukasyon, integrasyon ngan pasarusaruay.

Ha proseso han pagsarusaruay, nadabihan naman an mahitungod ha propesyon han mga doktor. Sering nira, “waray makatadungan ngan tinuod nga buruhaton ngan serbisyo panlawas nga mahitatabo ha ilarum han bagakolonyal ngan bagapyudal nga sistema. Karuyag namon nga an amon propesyon magamit para ha tinuod ngan makatadungan nga serbisyo ha katawhan. Mahitatabo la ini ha bag-o nga sistema, ha sosyalista nga katilingban. Ngan ini nga katilingaban matutukod la pinaagi han armado nga rebolusyon.”

Ha parte naman han mga kasama dinhi, nagin marayhak an pagpapasaro mahitungod ha kagiusan pagtutul-id dinhi ha aton, ngan mahitungod ha mga partikular nga eksperyensya ha buruhaton masa.

Ha sugad nagin malinampuson an medikal misyon. Ha panambal, linahos ha upat ka pilo ha orihinal nga kadamuon han target nga mga pasyente. Labot la ha pisikal nga pananambal, naitul-id pa pinaagi hin edukasyon an mga sayop nga konsepto nga dara-dara han mga kasama ngan masa kasumpay han buruhaton panlawas. Nakab-ot an suok nga relasyon giutan han mga pwersa tikang ha gawas ngan masa, ngan an kada tagsa nakakuha hin mahinungdanon nga kahibaruan.

Sadang na nga naklasipikar naton an pagkakaiba han rebolusyonaryo ngan burges nga buruhaton panlawas. Nasubay han makaklase nga linya an aton buhaton panlawas, salit ini la an makakaghatag hin tinuod nga serbisyo ha katawhan. Labaw ha ngatanan, magigin hul-os la ini nga serbisyo ngan makukumpleto kun magdaug an rebolusyon. ★

MABUHAY AN MAKABAYANG SAMAHAN
PANGKALUSUGAN!

PAHAYAG

PAGPASIDUNGOG KAN PADRE NARDS

Para ha pamilya, kaurupdan ngan kasangkayan ni Monsenyor Bernardo Irinco ngan para ha nakikigbisog nga katawhan ha Samar, an Nasudnon Demokratiko nga Prente han Pilipinas (NDF) nagpapabot han kinsingkasing nga pagsubo ha iya temprano nga kamatayon.

Naduyog kami ha iyo ha pagsubo han iya kamatayon. Usa ini nga dako nga kawara ha kagiusan para ha tinuod nga katalwasan ngan demokrasya.

Hi Padre Nards kausa ha mga gintitiyupi ngan gintatalumpigos nga katawhan, kaurusa ngan hilarum nga nakagamot ha nakikigbisog nga katawhan ha Samar. Haluag nga ginsuportahan han katawhan ngan han iya diyosesis an iya nominasyon nga magin usa nga obispo hadto pa nga mga tuig '80. Pero an iya nominasyon ginbabagan han asawa han hadto anay diktador nga hi Imelda Marcos ngan han pira nga reaksyunaryo ha sakob han simbahan tungod han iya progresibo nga katindog. Pero an mga panarhug ngan mga pagpakaraut in waray makapugong han iya komitment para han makatadungan nga pakig-away han katawhan. An katawhan waray magpauwat hini nga mga taktika hin pagpakaraut han mga reaksyunaryo. An katawhan padayon nga naghigugma ha iya ngan nangaro hin mga paggiya.

Waray magtiwogtiwog an iya tindog para ha mga nakikigbisog nga katawhan. Ginkikilala niya nga parte hiya han nakikigbisog nga katawhan, sugad han mga taga-Barangay Anagasi, nga mayda riko nga eksperyensya ha pakig-away kontra ha mga pag-atake han reaksyunaryo nga militar, pero diri nasurender hin pakig-away para ha nasudnon nga katalwasan ngan demokrasya. Ha kamatuuran, an nagin hinungdan han kamatayon ni Padre Nards an iya pagkamayda hin atake ha kasingkasing dara han sobra nga kakapoy han pagbinaktas ha sakob han lima o unom ka-oras para la maabot an Barangay Anagasi ngan makaintegreyt niya an mga tawo didto.

Diri la hiya usa nga tawo nga may rebolusyonaryo nga kaisog. Usa liwat hiya nga tawo nga puno hin eksperyensya nga kahibaruan. Klaro niya nga nakit-an ngan hugot nga ginkatinan an rebolusyonaryo nga dalan ngadto ha nasudnon nga katalwasan ngan demokrasya. Han isimang hin pira nga rebolusyonaryo nga mga lider an rebolusyon hadton mga tuig '90, madig-on nga tumindog hi Padre Nards han tukma nga dalan han pakigrebolusyon ngan nakig-usa ha mga tangkod nga rebolusyonaryo nga kasama ngan masa.

Sanglit dako an nawara ha aton han kamatay han usa nga maupay nga kasama. Usa hiya nga kasama nga nakakontribwer hin dako ha aton kagiusan ngan an sugad nga tawo urog nga kinahanglan ha pag-atubang naton han damo pa nga mga buruhaton ha unhan. Pero bisan kun nagsusubo kita ha iya diri-napapanahon nga kamatayon, nagpupurot kita hin kusog ngan inspirasyon tikang ha iya nagin mahinungdanon nga kinabuhi. Ginsasaluduhan naton hi Padre Nards komo usa nga bayani han katawhan Pilipino. Sigurado kita nga an iya nagin kinabuhi ngan kamatayon magseserbe nga lamrag nga magigiya ngan maghahatag hin inspirasyon ha damo pa, ha Samar ngan ha bug-os nga Pilipinas, para pagsundon an iya mabayanihon nga ehemplo.

Mabuhay an mabayanihon nga hinumduman ni Padre Nards !

Mabuhay an katawhan Pilipino !

Luis Jalandoni

Miembro, Nasudnon nga Komite nga Tagapagpatuman han NDF

(Nota: Ini nga pahayag ginhubad ha winaray han Larab istap tikang ha orihinal nga surat ni Luis Jalandoni hadton Hulyo 24, 1997.)

LITERATURA ngan arte

(usa nga luwa)

LIBERALISMO ISALIKWAY

Karuyag mo ba magin madig-on
an aton organisasyon?
Karuyag mo ba nga magin hugot an pagkaurusa
han kasama ha kasama ngan masa ha kasama?
Karuyag mo ba maitul-id an mga kasaypanan
ngan sumulong an rebolusyon ngadto ha kadaugan?
Kun hingyap mo kasama ini ngatanan,
angay an liberalismo pursigido nga maatuhan.

Agud la magmamingaw an pagkasarangkay
diri nagsususon kay bangin mag-agway.
Nalikay ha prinsipyado nga pakig-rasonay
bisan kun natuis na an mga panan-aw.
Paboyanboyan an pagpapatuman
han mga rebolusyonaryo nga buruhaton nga nakatalaan.
Bisan an pag-aram han teorya ngan praktika
ginpapasagdan la, ginhorohobyaan.
Kun adto ha masa diri napropaganda
kay an paghinambog asay la an bida
Diri man la nag-aaram problema han masa
sanglit diri natutukma an iya paggiya.

An liberalismo daw sugad hin tauy
nga nagpapaluya puthaw nga pagkaurusa
An liberalismo kun diri isalikway
an pagkaurusa ha organisasyon piho mamamatay.
An liberalismo aktitud nga burges
nga nakabasar ha indibidwalismo ngan han suhetibismo
Waray ini lugar ha mga rebolusyonaryo
nga an tim-os nga tinguha an pagserbe ha masa

Hugot nga isalikway an liberalismo
Agud an aton organisasyon hugot nga dumig-on
Kun magin madig-on an aton organisasyon

mapapamunuan ta haluag nga masa
Maisusulong an rebolusyon tubtob kadaugan
Ngan maamkon ta tinuod nga katalwasan!

